

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE: EGY HÓRA 5 K.,
NEGYEDÉVRE 15 K., FÉLÉVRE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K.,
EGYES SZÁM 20 FILLÉR, VASÁRNAP 30 FILLÉR.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNY.
KIADÓTULAJDONOSOK: HEGEDŰS ÉS SÁNDOR
IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRS. PIAC-UTCA 49.

Paktum nélkül

A pártok készülődnek a nemzetgyűlési választásokra. A kormányzó pártok vezetői megállapodtak abban, hogy nem kötnek paktumot, hanem mindegyik párt külön-külön vesz részt a választási mozgalomban, hogy a maga, illetve elvei számára meghódítsa a választók tömegeit.

Ezzel az elhatározással biztosítva van az alkotmányozó nemzetgyűlési választások szabadsága, tisztasága és becsületessége. A forradalmi kormányt támogató pártok a választások módjaira nézve is új csapáson haladnak és semmiféle tekintetben sem alkalmazkazzák az álkormányosság elsüllyedt korszakának eszközeit. A választójogról alkotott néptörvény mindenkit szavazathoz juttat, aki abban a korban van, amikor önálló akarat-elhatározásra képes, tekintet nélkül nemre és vagyonra. A szavazati jog títokosan és községenkiút való gyakorlása elejét veszi a preszónának, az üldöztetésnek, a vesztegetésnek, amelylyel az álkormányosság korszakában a hatalom meghamisította a választó szavazatát. A nép akaratnyilvánításának szabadsága azonban nem érvényesülhetne akkor, pártközi megállapodások irnák elő, hogy melyik választó melyik területben melyik listára szavazzon. Paktum esetén nem lehet szó a választó akaratának szabad megnyilatkozásáról. Paktum esetén a hü párttag követi az előírást és rászavaz egy másik párt jelöltjére, a pártfegyelem kedvéért kénytelen erőszakot elkövetni a lelkiismeretén és kénytelen támogatni olyan irányt, amely ellen paktum hiányában a leghevesebb harcot vívná.

Láttunk már paktumos választásokat. A Wekerle—Kossuth—Andrássy—Zichy-féle koalíció 1906-iki választásán a pártklubokban a kaszinóknak, a miniszteri előszobákban, meg a politikai kávéházakban dönt el az ország sorsa. Itt határozták el, hogy az egyes kerületek kikre kötelesek szavazni, a választás csak üres formassággá süllyedt, a kerület nem választott, hanem a miniszter vagy más hatalmas ur a szó teljes értelmében kinevezte a képviselőt. A választót nem kérdezték meg, hanem ráparancsoltak.

Maradjon a paktumos választás a leünt sötét korszak elretentő emléke. A népköztársaság alkotmányát a felszabadult milliók szabad, tiszta, becsületes akaratnyilvánításával szabad, tiszta, becsületes akaratnyilvánításával megválasztott nemzetgyűlés építse föl.

Brousson francia ezredes Debrecenben meghallgatta a zilahi menekültek panaszait

Franchet d'Esperay tábornok vezérkari főnöke jelentést tesz a párisi konferenciának

Hajmeresztő részleteket hallottunk ma délután a debreceni városháza nagytermében a románok zilahi uralmáról. Az entente keleti haderői főparancsnokának, Franchet d'Esperay francia tábornoknak vezérkari főnöke, Brousson ezredes befejezvé érdeyi szemle-utját, melynek során Zilahon is járt, ma Debrecenbe jött, hogy meghallgassa az ide menekült zilahiak panaszait.

Brousson ezredes tegnap hajnalban Kratochvíl ezredes érdeyi hadtestparancsnok társaságában a Királyhágóra ment katonai természetű ügyek megvizsgálása végett. Az itteni vizsgálat megejtése után, ugyancsak Kratochvíl ezredes társaságában ma reggel Nagyváradra utazott Brousson ezredes és ott töltött néhány órát; ezt az időt a nagyváradi román lakosság arra használta fel, hogy tömegesen eléje járuljon és előadja azokat a sérelmeket, amelyek a magyarok részéről érték őket, de amelyek kétségkívül hamisaknak bizonyultak. Ennek a körülménynek a hatása a'att Kratochvíl ezredesnek az a gondolata támadt, hogy ő viszont itt Debrecenben bemutassa Brousson ezredesnek a zilahi menekülteket és felkérte a francia ezredest, most a menekültek meghallgatása végett jöjjön Debrecenbe. Brousson ezredes készséggel eleget tett a kérésnek és Kratochvílval ma délután 2 órakor Debrecenbe érkezett, ahol az Arany Bika szállóban szállott meg.

A székelyek kérése

A zilahi menekültek és a debreceni Székely Nemzeti Tanács tagjai idejében értesültek a francia ezredes itt tartózkodásáról és meghallgatást kértek Broussontól, aki délután fél 4 órakor a városháza közgyűlési termében fogadta a Székely Nemzeti Tanács küldöttségét és a zilahi menekülteket. A Székely Nemzeti Tanács nevében Darkó Jenő dr. egyetemi tanár üdvözölte Brousson ezredest francia nyelven, a következő beszéddel:

Ezredes ur! Miután a székelyek földje teljesen meg van szállva idegen csapatok által, itt vannak a székelyek, akik onnan elmenekültek és akik testvéreikét küzdenek. A székely nép sohasem nyitotta volna meg határait a

románok előtt, ha nem bizott volna Franchet d'Esperay tábornoknak abban a kijelentésében, hogy gondja lesz rájuk és abban, hogy a fegyverszüneti feltételeket őszintén be fogják tartani, valamint abban is, hogy a fegyverszünetet hamarosan igazságos béke fogja követni. A székely nép csalódott ebben a bizalmában. Testvéreink százával és ezrével menekültek, hogy elkerüljék a román zsarnokságot s most fegyverkeznek, hogy visszazerezzék ősi szabadságukat. Egyetlen igazságos, őszinte és meleg szó az Ön szájából, Ezredes ur, reményiséget önthetne a menekültekbe, megakadályozhatna egy elkésdedett küzdelmet. Az Ön igazságos jelentése rákényszeríthetné a románokat arra, hogy pontosan betartsák a fegyverszüneti feltételeket. Engedje meg nekem, Ezredes ur, hogy a debreceni Székely Nemzeti Tanács nevében átadjak egy rövid emlékiratot, azzal a kéréssel, hogy legyen szíves ezt eluttatni a parancsnokoló tábornok urhoz és hogy Ön is legyen szíves felkarolni az igazságos ügyét egy szerencsétlen népnek, amely ragaszkodik ősi szabadságához.

Brousson ezredes váaszában kifejtette, hogy neki az volt a megbízatása, hogy egész Erdélyt bejárja és mindenütt megvizsgálja a történeteket. Ott igen különböző kérdéseket vizsgált meg és különböző, néha egymással ellentétes panaszokat hallgatott meg, amelyekről pontos jegyzéket készített. Ő sem nem román, sem nem magyar, neki pártatlannak kell lennie és biztosít arról, hogy amilyen pártatlansággal végezte eddig a vizsgálatot, éppen olyan tárgyilagosan fog mindenről jelentést tenni a békekonferenciának, amely hivatva van meghozni a végleges döntést.

A menekültek meghallgatása

Miután a francia ezredes befejezte választát, Horvay Róbert dr. főreáliskolai tanár rövid beszédben tolmácsolta az egybegyűlt zilahi menekülteknek azt a kérelmét, hogy az ezredes hallgassa meg az ő panaszait és juttassa el ezeket felsőbb parancsnokságához. Brousson ezredes a legnagyobb előzékenységgel tett eleget a kérésnek és felhívta a jelenlevő zilahi menekülteket, hogy mindazok, aki-

MARIA

Ma, esztendőnkön
márc. 6.

Vig esték.

VARGA GYULA

a pártatlan hangszere
utánzó művész vendég
játéka.

Fejedelemi nap

vigjáték 3 felvonásban.

Főszereplők:

Ljalita Sandy, Dán Norbert, László Imre.

Ezres bankó

vigjáték 3 felvonásban.

APOLLO

Ma, Csütörtökön
márc. 6.

Modern Kabaré

szenzációs vendég-
replése.

ÚJ MŰSOR.

Fellépnek:

Ella Pröblich

Szenigó gyi Zeassa

Eserey Jozsefne

Dán Áriels

Messey Panni

Ruday B. la

Papp János

Operettek, duettek, ének
és tánc-számok, kuplók,
trétek.

Arany Bika Mozi

Ma, Csütörtökön
márc. 6.

A bálvány

(MANDARIN)

drama 5 felvonásban.

Főszereplő:

HARRY WALDEN.

Előadások: 5 és 7 órakor.

ken valami sérelem esett, vagy akik mások sérelméről tudnak, maradjanak a teremben és adják elő panaszukat.

Az ezredes pontos jegyzőkönyvet vett fel, egyenkint kihallgatva a zilahi menekülteket. Számszerint 32-en adták elő részben a magukon, részben másokon a románok részéről elkövetett brutalitásokat, melyeket az alábbiakban ismertetünk:

Már a bevonulás napján kezdődött a magyarok kálváriája. R. J. városi tanácsost hivatalából a parancsnoksághoz hurcolták s ott megbotozták ok nélkül. F. R. rokkant századost szintén. Plosz György nyugalmazott iskolaigazgatót és két emberét, akik vele együtt a szőlőjét őrizték a rablók ellen, agyonlőtték a betörő román katonák. Azonfelül még egy negyedik magyar embert is meggyilkoltak. D. J. városi főjegyzőt az utcán felállított két sor katona között végigpofozták s a legnagyobb sárban táncra kényszerítették. S. T. pénzügyi titkárt úgy megpofozták, hogy a dobhártyája beszakadt, erről hatósági orvosi látleletet is mutatott be; azonfelül klozet-tisztítást végeztetett vele a parancsnokságon. Pénzét, óráját mindenkinek elvették a járőrök az utcán is. M. G. törvényszéki tanácselnököt a nála elszállásolt Jonescu román kapitány éjjel 3 órakor hazatérve, kiráncigálta ágyából s megverte, mert a paplan nem volt jó a kapitánynak. T. J. erdészt levetkőztették, puskatussal megverték. K. csizmadiát két tiszt behurcolta a parancsnokságra, teljesen levetkeztette, csak bakkancsot adtak rá s két óra hosszat táncra kényszerítették, minden legkisebb vonakodást agyonlövésselel fenyegettek. M. K. kereskedőt megverték, segédjét szintén, mert nem tudtak nekik rögtön cémát adni. T. S. őrszolgabíró és a 65 éves T. I. alispánt azon a címen, hogy a székelyekkel földalatti telefon-összeköttetésük van, elhurcolták, ki sem hallgatták, piszkos zsufozt börtönökben tartották, ahol sem szék, sem ágy nem volt, elvitték Désre, Kolozsvárra, Nagyszebenbe, a katonai bíróság elé, végre is hazaszállították. Sem írni, sem sürgönyözni utközben családjaiknak sem volt szabad. Urinőket az utcán megállították s addig tovább nem engedték, míg nem köszöntötték a román tiszteket. L. M. gazdálkodónak 13—14 éves leányát az őrszobába hurcolták és megbeestelenítették, kórházban fekszik.

Ami bort, élmiszert, ezüstnemiút a románok Zilahról elvitték s vasuton elszállítottak, legalább 6 millió korona értékű.

Január 15-ig a román lakosság a legjobb viszonyban élt a magyarokkal; egymás ünnepeit kölcsönösen megtartották. A román bevonulással a nyugalom megszűnt; a románok figyelmeztették magyar ismerőseiket, hogy vigyázzanak, mert nagy dolgok lesznek. A Szilágyosmlyóra menekült zilahiak között egy zilahi román parlamentér február 14-én kihirdette, hogy a magyarok visszatérhetnek Zilahra, de a román parancsnokság sem életükért, sem vagyonukért nem felel; azonfelül közölte velük, hogy 400 székéren elvitték minden élelmet, ruhát, érték tárgyakat s a városban 10 fillér áru értéket nem találnak a visszatérők.

A kihallgatás alatt az ezredes a legnagyobb türelmetlenség nélkül hallgatta végig az összes panaszokat, melyeket Horvay Róbert tanár tolmácsolva előtte francia nyelven, azonban a maga részéről semmiféle nyilatkozatot nem tett. A hozzéközel állók mindazonáltal megfigyelhették, hogy a románok által elkövetett néhány súlyosabb atrocitás említésére elpirult az arca és bizonyos benső meghatottságot árult el.

Tarpay főszolgabíró előadta, hogy lakását az oláh csőcselék katonai tedezet mellett teljesen kifosztotta és hálószobájában az oláh katonák francia gránátokat helyeztek el. Az ezredes ezt is minden megjegyzés nélkül jegyzőkönyvbe vette. Csak néha-néha tett ellenvetéseket egyes vallomásokra, amiből meglátszott, hogy a románok őt sok tekintetben hamisan informálták. Így például akként volt értesülve, hogy Zilah lakosságának a fele román és nagyon csodálkozott, amikor felvilágosították, hogy Zilahon mindössze 9 intelligens román család és ezenkívül körülbelül 200—300 szegény ember van, a város 9000 főnyi lakossága egyébként teljesen magyar. Az ezredes elmondta, hogy Zilahon csak egy ház van rommá löve, egyébként csak az ajtók s az ablakok vannak bezuzva; a menekültek azonban kijelentették, hogy nem mennek haza, amíg a biztonság helyre nem állt.

A kihallgatások befejeztével Brousson ezredes átvette a debreceni Székely Nemzeti Tanács memorandumát és megígérte, hogy eljuttatja a felvett jegyzőkönyvekkel együtt Franchet d'Esperay tábornokhoz. Este 6 órakor ért véget a kihallgatás, amely után az ezredes a legbarátságosabban búcsuzott a Székely Nemzeti Tanács tagjaitól és a zilahi menekültek vezetőitől.

Brousson ezredes a holnap délelőttöt még Debrecenben tölti és holnap a déli vonattal Budapestre utazik.

Nincs választási paktum a kormányzó pártok között

Előkészületek a nemzetgyűlési választásokra

Budapesti tudósítónk táviratozza: A kormányzó pártok vezetői tegnap a köztársaság elnökénél hosszabb értekezletet tartottak, melyen a választások részleteit vitatták meg. A kormányzó pártok vezetői között a legteljesebb harmónia van a választások rendjére és módjára nézve. A kormányzó pártok külön-külön mennek a választási harcba, semmiféle paktumot nem kötnek egymással. A kormányzó pártok már megtették választási előkészületeiket és vasárnap az ország több részében népgyűléseket tartanak.

A választókerületek beosztása és a demarkációs vonal

A hivatalos lap mai száma közölte az alkotmányozó nemzetgyűlési választásokra vonatkozó törvényt. Mint félhivatalosan jelentik, a választókerületek határainak megállapításánál lehetőleg figyelembe vették a demarkációs vonalat, hogy az egyes kerületek, melyek a demarkációs vonalon innen esnek, mint egyes szavazó egységek érvényesüljenek. Egyes helyeken azonban a választókerületek határát a demarkációs vonalhoz viszonyítva úgy állapították meg, hogy a demarkációs vonalon túl a megszállt országrészekben lakó magyar állampolgárok közül azok, akik tehetik, átjöhesse nek a demarkációnális vonalon és leszavahassanak. Elősegíti ennek lehetőségét az a körülmény, hogy a választói jogosultság nincs hosszabb ideig tartó helybenlakáshoz kötve.

Egyébként a képviselők száma a választók számához van arányosítva úgy, hogy körülbelül 18—19,000 választásra jut egy képviselő. A választók számára vonatkozó statisztikai adatok általában véve az 1910. évi nép-

számlálás adatai, de ott, ahol a háborus viszonyok folytán a lakosság száma feltűnően megnövekedett, az 1910-es népszámlálás adatait helyesbítette és a jelenlegi állapotot vette figyelembe a törvény. Különösen áll ez Budapestre, melynek lakossága a háboru utolsó éveiben ugyszólván megkétszereződött, továbbá Debrecenre, Szegedre és Nagyváradra, amelyek szintén több képviselőt fognak a nemzetgyűlésre küldeni, mint amennyi az 1910-es népszámlálás szerint járna nekik.

Az egyes választókerületek választóik számának aránya szedint 7—11 nemzetgyűlési tagot választanak. 11 tagot az egyetlen munkácsi kerület választ, amely az alakítandó Ruszka-Krajnát foglalja magában, 7 képviselőt pedig azok a választókerületek, amelyek jelenleg meg vannak szállva.

Magyarország képviselete a Vatikánál

Budapesti tudósítónk táviratozza: Vass János dr. vallásügyi miniszter jelenleg Bécsben tárgyal a pápai nunciussal a váci püspökség azonnali betöltése és a vatikáni magyar követség ügyében. Beavatott helyről nyert értesülés szerint ezek a tárgyalások előreláthatóan teljes megegyezésre fognak vezetni egy a váci püspökség betöltésére, mint a Budapesti felállítandó pápai nunciatura és a vatikáni magyar követség ügyére vonatkozólag.

Egy Debrecenben internált francia tanár rólunk és érettségünk

Malibert Péter a magyar-francia barátságról

Világháboru első évében Malibert Péter dr. párisi lyceumi tanár a karlsbadi fürdőben időzvéen, internáltatott. Majd azután Kisújszállásra, onnan pedig pár hónapi tartózkodás után a rendőrség Debrecenre jelle ki számára tartózkodási helyül. A jó modoru ifju tudós csakhamar kivívta magának az elismerést, annyival inkább, mert a magyarok iránti részvétét s barátságát több ízben nyilvánította. Ezenkívül alkalma lévén megösmernkedni az előkelő családokkal, vállalkozott arra hogy a családok ifju tagjait nyéivire tanítsa. Tanítási methodusa igazán bámulatos eredményt mutatott fel úgy, hogy kevés idő múlva százakra ment tanítványainak száma. Lehibáncsuló modora az előkelő társaságok kedvencévé tette az ifju tudóst, annyival inkább, mert több magyar köllönk versét franciára fordította s Petőfiért, a magyar szabadsághalmozokért csaknem rajongva lelkcsedet. — Csakhamar aztán a művelt közönség mindennütt szívesen látott vendége volt s nem egyszer említette előttem, hogy Magyarországot második hazája gyanánt tekinti. Említette azt is, hogy mikor hazakerül, egy hiralpot indít meg, melyben a magyar érdekek támogatására külön rovatot nyit s munkatársakul ismeri magyar írókat igyekszik megnyerni, mert úgy tapasztalja, hogy a magyar és a francia vérmérséklet s a kultura iránti fogékonyság mindkét nemzetnél csaknem azonos. Erre vonatkozólag több cikkét magam is átolvastam s irántunk érzett rokonszenvét világosan felösmertem. Az ifju tudós édesatyja Párisban államügyész. Családjá előkelő állást foglal el s így kétségtelen, hogy érdeklünkben nem hiába fog fáradni. Lapjának lelszava: egyenlőség, testvériség és munka.

Mikor még a népek szövetségének híremre sem volt, ő már ezt az eszmét nem egyszer megpendítette s kijelentette azt is, hogy Magyarországnak, int nagy államnak kell fennállania a szláv és a román uralom fékentartására. Most is ebben az irányban igyekszik kifejtetni tevékenységét s mikor leveretésiünk után a francia tisztok Budapestre érkeztek, rögtön felutazott a fővárosba, hogy azokat informálja. Ekkor írta ezt a kis költeményt, melyet hű fordításban ismertetőnk olvasóinkkal. Hadd legyen ez hű tükre érzelmek:

Egy internált francia tanár igazi öröme

Írta: Dr. Malibert Péter.

Hazát védő hős fiakra nézek
Üdvözöllek vig francia vitézek!
Ős hazánknak mindegyik egy paránya,
Ne szálljon rád vad bosszúnak vak árnya!
Szabadságért rohansz tűzbe s ez éltet,
Ne hagyj verni rabigába e népet!

Osztrák zsarnok vasbilincset lerázva,
Magyar is jogosult az új világra.
Vakmerő katoná... kész a dologra,
Szive mintha barátságtól dobogna,
Megtartja azt, amit ígért szilárdul!
Fegyverére a német is rászorul!

Legyetek hát nagylelkűek iránta,
A háborút gögös német kívánta.
Nagylelkűség illik hozzánk s bocsánat,
Barátsága javára lesz hazánknak!
Hű francia ajánlja e tanácsot,
En a fogoly... jó elbánást tanácslok.

Fiúk! magyar földön közel szívemhez,
Mindegyőrök nyíló tavaszvirág lesz.
Messze szép hazámból eleven emlék,
Nagy értékre honvágy s gondok emelték.
Váltsa föl siralmam mély háláérzet,
Mit fogságom alatt lobogni érzek.
Némulj el jaj, vidulion orcád,
Egyetértsen Francia- s Magyarországot!

Fordította: Könyves-Tóth Kálmán.

Általános sztrájk Németországban

Ujabb összeütközések Berlinben

Berlin, márc. 5. A Sándor-tér tegnap *ujabb harcok* színhelye volt. A kormányesapatok felvonultak a rendőrfőnökség védelmére, a tömeg azonban megkísérelte, hogy feltartóztassa a csapatokat. A téren szolgálatot teljesítő rendőrfelügyelőséget a tömeg körülvette és le akarta fegyverezni. *7 rendőr nyomtalanul eltűnt.* A rendőrök végül a tömeg közé löttek. *Egy őrmester és egy közlegény elesett,* a cselesélek közül többen megsebesültek. Végül a csapatok megszállották a rendőrfőnökséget.

Berlin, márc. 5. Az *általános sztrájk változatlanul tovább tart,* de nagyobb összeütközések nem fordultak elő. A sztrájk vezetőségével tárgyalások folynak a sztrájk megszüntetése dolgában. Ezek a tárgyalások *sikerrel kecsegtetnek.* Az üzletek nyitva vannak. A nagy kiadóvállalatoknál kitört a sztrájk, mely azonban nem politikai, hanem gazdasági jellegű és valószínűleg holnap délelőtt véget ér. A Mossekiadóvállalat lapjai valószínűleg már holnap reggel, a többi nagy lap talán holnap délelőtt megjelennek.

Weimar, márc. 5. A hallei sztrájk gyors megszűnése következtében a weimari politikai körök remélik, hogy *Berlinben is sikerülni fog rövidesen helyreállítani a normális állapotokat.* A minisztertanács hosszabb ülést tartott, melyen a berlini többségi szociálista párthoz tartozó képviselők jelentést tettek a munkásta-

nás tagjaival folytatott tárgyalásokról. Hír szerint *a berlini munkások hajlandók a sztrájkot beszüntetni* és ha tegnapi feltételeiket teljesítik, *előállnak attól a követeléstől is, hogy Hindenburgot és Ludendorffot megbüntessék.*

Berlin, márc. 5. *Ma reggel az alkalmazottak sok üzemből munkába álltak.*

Königsberg, márc. 5. Tegnap délután és este *sikerült a kormányesapatoknak a Spartacusok és a tengerésznaporség utolsó állásait is elfoglalni.* E közben *tűzharc is volt,* melyben a kormányesapatoknak alig volt vesztesége, míg *a lázadókknak több halottjuk és sebesültjük van.* A lázadók részén nemcsak katonák, hanem civilek is harcoltak.

A székelyek sikeres támadása a nagybányai vonalon

A románok megkezdték a visszavonulást

Nagykárolyból táviratozza tudósítónk, hogy *a napokban megkezdődött a székelyek támadása a románok ellen, amely nagy sikerrel járt.* A románok visszavonultak Sikartórtól Nagybánya irányában és *ez időszerint Buság és Misztótfalu községben állanak.*

Az erdélyi esendőrök Aradra mennek

Az erdélyi esendőrkerülethez tartozó vagyis a Brassó, Fogaras, Szeben, Marostorda és Beszerce megyékbe való esendőrök a románok bevonulása óta Debrecen környékén voltak összpontosítva. Ma az a rendelet érkezett a debreceni esendőrkerületi parancsnoksághoz, hogy az összes erdélyi esendőröket Aradra küldje, mert rájuk hárul az a feladat, hogy a zúj demarkációs vonalon fentartsák a rendet. A esendőrkerület részéről megtették a intézkedéseket az erdélyi esendőrök elutazása iránt.

Az angol protestánsok Erdély elszakítása ellen

Magyarpárti tüntetések Amerikában

Hága, márc. 5. A magyar kérdésnek a békekonferencián való tárgyalása a csatornán túl is élénk visszhangot vált ki. *A területi integritást mindjobban mint elkerülhetetlen gazdasági feltételt emlegetik,* az erősen protestáns érzelmű Anglia azonban ezenfelül *a felekezeti egyensúly felborulásától* is tart.

Hetek óta *nagyszabása népgyűléseket* tartanak Londonban, melyeken „A protestantizmus veszedelme” címen előadásokat tartanak és fejtegetik azt a veszélyt, mely *a protestánsokat arra az esetre fenyegeti, ha Erdélyt Romániához csatolják.* A tüntető népgyűléseknek rendkívül nagy hatásuk van a vallásos angol közvéleményre és a rokonszeny egyre erősödik a magyarok iránt. Előkelő angol egyházi tényezők mindenkor élénk összeköttetést tartottak fenn az erdélyi protestantizmussal, különösen az unitáriusokkal, akiknek vezetőit benső baráti viszony fűzi az angol egyházmegyékhez. Sokan közülük tanuló éveikben vitték magukkal ezt a barátságot és az érintkezés az évek során a távolság dacára is mindenkor megmaradt és közvetlen volt.

Az egyházi tényezőkön kívül jelentős politikuskok és a népmozgalmak vezetői emelik a népgyűlések nivóját. E mozgalmak eredményeképpen több mint *30 memorandumot* juttattak

különböző küldöttségek e tárgyban *Lloyd George* miniszterelnökhöz. Ezek a memorandumok, melyeket a kormány többi tagja is megkapott. *Erdélyt mint a vallásszabadság történelmi leteleményesét és a protestantizmus védőtágyját* aposztrofálják.

A londoni eseményekkel kapcsolatban *Amerikában is mozgalom indult meg ugyanilyen irányban.* Ott is népgyűléseken foglalkoznak *Erdély sorsával* és a hangulat határozottan amellet nyilvánul meg, hogy *Erdélyt,* amely Magyarországnak történelmi és kulturumultjában mindig szerves tényezője volt. *Magyarországtól elszakítani nem szabad.*

Kopenhága, márc. 5. *Washingtoni* távirat szerint *Newyorkba a magyar szövetségek 16 tömegtüntetést rendeztek, melyekben tiltakoztak a magyar területek erőszakos bekebelezése ellen.* Ezeknek a tüntetéseknek az volt a célja, hogy *Wilson* felvilágosítsák a helyzetről és az elnökhöz intézett emlékiratban kifejtették, hogy *Magyarország minden erőszakos szétdarabolása nagy veszedelmet jelent a világbékére.*

A csehek Pozsonyban maradnak

Pozsony, A cseh/szlovák sajtóiroda megcáfolja azt a jelentést, mintha az entente megparancsolta volna a cseh-tótoknak, hogy Pozsonyt ürítsék ki és a korábbi demarkációs vonalra térjenek vissza.

A bolsevik hadsereg Németország ellen készül

London, március 5. Omskból érkezett dróttalan távirat szerint a moszkvai kormány óráról órára várja Németországba küldött ügynökeinek jelzését arra, hogy elrendelje a bolsevik hadsereg előnyomulását Németország ellen. A hadjárat tervét a legreálisabban elkészítették.

A szociáldemokrata párt közleménye

A munkás szervezetek összválasztmánya mai ülését nem a Margit munkásotthonban, hanem az Uránus mozgóban (Szintházi átjáró) tartja este 7 órakor.

A zsirjegyek további beváltása nem a közbághidon, hanem a henteseknél fog eszközölni.

A szociáldemokrata párt végrehajtó bizottsága e hó 8-án, szombaton délután fél 4 órakor rendkívüli ülést tart.

A postások részére e hó 7-én, pénteken este 6 órakor dr. Zoványi Jenő előadást tart az egyház és állam viszonyairól a városháza közgyűlési termében.

A magántisztviselők országos szövetsége helyi csoportja (ügyvédi, körjegyzői, terménykereskedelmi, ügynökségi, szállítási, vállalati, katonai stb. irodai alkalmazottak) ma délután fél 6 órakor az iparkamara üléstermében taggyűlést tart. Kéretnek a tagok különösen az ügyvédi irodai alkalmazottak, hogy a taggyűlésen teljesen számmal jelenjenek meg.

— A fodrászegédek szervező, vezető és választmányi tagjai felkéretnek, hogy ma este fél 8 órakor megjelenjenek a szociáldemokratapárti irodájában (Kossuth-u. 11.) tartandó értekezleten.

A Varga és Tégláskerti szociáldemokrata pártkör ezentul nem csütörtökön, hanem minden szombaton este 7 órakor tartja gyűléseit.

Ausztria csatlakozása Németországhoz

Bécs, március 5. Renner dr. államkancellár törvényjavaslatot terjesztett be Német-Ausztria államformájáról. Ebben a törvényjavaslatban a nemzetgyűlés még egyszer kinyilatkoztatja, hogy Német-Ausztria demokratikus köztársaság, és mint ilyen alkotó része a német birodalomnak. A csehek, a délszlávok és az olaszok által megszállott területek Német-Ausztriának elválaszthatatlan alkatrészei. A javaslat 3-ik szakasza szerint a nemzetgyűlés tiltakozik z ellen, hogy e területek ikosainak lehetetlenné tették a képviselőválasztást. A kancellár kijelentette, hogy Német-Ausztria sohasem fog belenyugodni leigázásába.

24 órás újságíró-sztrájk a Pester Lloyd-nál

Vétkes gondatlanság egy közlemény körül

Budapesti tudósítónk táviratozza: A Pester Lloyd szerkesztőségének bizalmi férfiai a szerkesztőség megbízásából ma este a következő levelet intézték az újságírók szabadszervezetének végrehajtó bizottságához:

A Pester Lloyd főszerkesztője és szerkesztőségének tagjai egyértelműen megállapítják, hogy a Pester Lloyd március 5-iki estilapjában „*Neue Organisation der ungarischen Wehrmacht*” címen megjelent közlemény a főszerkesztő világos tilalmának megszegésével, a szerkesztőség tagjainak akarata és tudta nélkül, úgy a főszerkesztő, mint a munkatársak által egyaránt elítélt vétkes gondatlanság révén juthatott a lapba. A szerkesztőség tagjai megállapítják, hogy a Pester Lloyd főszerkesztője az említett közleményre nézve mérvadó időben ágyban fekvő beteg volt és nem volt módjában, hogy a kiadott tilalom betartását ellenőrizhesse. A szerkesztőség a főszerkesztővel együtt a sértett jogrend helyreállítása céljából a szabadszervezet végrehajtó bizottságához fordul és kijelenti, hogy a végrehajtó bizottság által hozandó határozatnak aláveti magát.

Az újságírók szabadszervezetének végrehajtó bizottsága beható vizsgálat alapján megállapította, hogy a Pester Lloyd március 5-iki számában a „*Neue Organisation der ungarischen Wehrmacht*” címen megjelent közlemény valóban a főszerkesztő világos tilalmának megszegésével, a szerkesztőség tagjainak akarata és tudta nélkül, vétkes gondatlanság révén jutott a lapba. Minthogy a Pester Lloyd közleménye — bár indokolatlanul — nyugtalanságot és izgalmat keltett és ezzel a forradalom rendjét veszélyeztette, a szabadszervezet végrehajtó bizottsága a Pester Lloyd szerkesztőségében 24 órás sztrájkot rendelt el. Ezzel a szabadszervezet ezt az ügyet mindenki számára megnyugtató és kielégítő módon elintéztnek és befejeztnek tekinti.

TELEFONSZÁMUNK:

Szerkesztőség . . . . . 18. sz.
Nyomda . . . . . 18. sz.

HIREK

Szobrot Ady Endrének!

A költészet, az irodalom, a magyar nyelv nekem olyan nagy, olyan szent dolog, hogy még közepes tehetségű műveitől sem sajnálom a szobrot. Hát az olyan irodalmi fellegást, hagyományos izlést átalakító, korszakos újító tehetség, olyan eredeti lángelme, mint Ady Endre, hogy ne volna méltó, hogy alakját és nevét szobor örökítse meg? Azt az érdemét még ellenfelei sem tagadhatják, hogy akora irodalmi érdeklődést keltett a magyar közönségben, aminőt Petőfi óta senki, hogy alig másfél évtizedes irodalmi pályája nemcsak forradalmát jelenti a magyar költői formáknak, a magyar költői nyelvnek, hanem rendkívüli gazdagodását is.

Budapesten meg is alakult már a szoborbizottság: élén politikusok állanak: Károlyi Mihály mint védő, Hock János, Kunfi Zsigmond és Jászi Oszkár mint elnökök. De az ügyvezélést Mórincz Zsigmond tartja a kezében, annak a bizonyosságul, hogy a szobor nemcsak a forradalmi embernek szól, hanem a költőnek, a művésznek. A szoborbizottsághoz való csatlakozásra fel van szólítva a debreceni Csokonai-kör is, amely már bejelentette lelkes készségét, de a bizottságban való képviselőjét még nem küldötte ki. Az országos szoborbizottság bizonyára Debrecenben is nagy erővel fogja megindítani a gyűjtést s ebben buzgó közreműködést fog kifejezni a Csokonai-kör is. A debreceni gyűjtés kétségtelenül nagy eredménnyel fog járni, hiszen Ady Endrét Debrecenhez és a Csokonai-körhöz sok és kedves fonál fűzte.

Meg vagyunk győződve, hogy a szobor csakhamar ott fog állni Budapestnek valamelyik szép terén, állni fog, nemesak mint az új magyar költészet dícsőítése, hanem mint a magyar szobrászművészet büszkesége, meri Ady Endre klasszikus fejről klasszikus szobrot kell alkotni.

Debrecen, 1919. márc. 4.

r—s—l.

— A román királyné Párisban. Párisból táviratozzák, hogy Mária román királyné ma odaérkezett.

— Kinevezések a debreceni rendőrségen. Csóka Samu polgármester helyettes Thonheiszler Elemér rendőrparancsnokot rendőrfőparancsnokká nevezte ki a VIII. fizetési osztályba. Faber Kálmán rendőrfelügyelőt pedig rendőrparancsnokká a IX. fizetési osztályba. A kinevezettek a rendőrség igen képzett tisztviselői. Thonheiszler Elemér, aki a háboru kitörése előtt került a debreceni rendőrséghez és kitűnő szervezési tehetségéről tett tanúságot. A debreceni rendőrség modernizálásában neki jelentékeny szerepe volt. Mikor Thonheiszler Elemér a háboru folyamán orosz hadifogságba jutott, a rendőrparancsnokság vezetése Fáber Kálmánra hárult, aki a háboru legnehezebb időszakában jeles tudással és ambícióval látta el a hivatalával járó kötelességeit. Kinevezésük osztatlan örömet keltett a rendőrség tisztikara körében. Az így megüresedett és az újonnan szervezett rendőrfelügyelői állásra Seitz József és Pásti Ferenc detektíveket nevezték ki. Az új rendőrfelügyelők régi, érdemes tagjai voltak a detektívtestületnek. Működésükhöz sok siker fűződik a bűnügyi nyomozások terén. Kinevezésük egyelőre ideiglenesnek tekinthető, mert a szervezési szabályzat értelmében előbb a budapesti rendőrfelügyelői tanfolyamot el kell végezniök. Erre 1 évi határidőt kaptak.

— Konfetti és serpentin bármily mennyiségben kapható Hegedűs és Sándor papírnagykereskedésében, Piac-utca 34, a főposta mellett.

— Lánzy lemondott a budapesti kereskedelmi kamara elnökségéről. Budapesti tudósítónk táviratozza: Lánzy Leo ma bejelentette a budapesti ipar- és kereskedelmi kamarának, hogy hosszú éveken át viselt elnöki tisztségéről lemond. A kamara legközelebbi közgyűlésén foglalkozik a lemondással, amelyen megválasztják az új elnököt.

— Szabad Iskola. Csütörtökön este 6 órakor a kollegium dísztermében folytatja előadását dr. Rácz Lajos gazd. akadémiai tanár. Ezúttal azokat a tudományos nézeteket ismerteti, amelyek az emberi és életi tulajdonságok öröklésének kérdésével foglalkoznak. Előreláthatólag ez alkalommal is sokan hallgatják meg az érdekes előadást.

— Véget ért a szabósztrájk. A szabóiparban tegnap kitört sztrájk ma véget ért. A férfi-szabóiparban a munka ma reggel kezdődött meg, a női szabóiparban holnap reggel veszik föl ismét a munkát.

— Patti Adélina nagybeteg. Londonból táviratozzák: Patti Adélina, a világhírű énekesnő, aki a múlt héten ünnepelte 76-ik születésnapját, súlyos betegen fekszik Brightonban. A legutóbbi napokban olyan súlyosra fordult az állapota, hogy már senkit sem bocsátanak hozzá.

— A Jánosi—P. Nagy Zoltán-pör. A következő levelet kaptuk:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

A Debreceni Független Ujság 1919. márc. hó 5-iki számában „*Elégtétel Jánosi Zoltánnak*” című cikkben közöltékre nézve a sajtótörvény vonatkozó paragrafusai alapján kérem a következő sorok közzétételét:

1. A zenedei igazgatói állás az ismeretes hírlapi polémia kapcsán soha szóba nem került.

2. Jánosi ur nem „viselt dolgaimmel” foglalkozott, hanem tanári működésemet és viselkedésemet támadta olyan helyen, ahol, mint felszólalásra jogosulatlan, nem védekezhettem.

3. Az a megállapítás, hogy Jánosi Zoltán „állításai az első betitől az utolsóig a valóságot tárják fel”, csak privát véleménynek tekinthető, meri engem ez ügyben még ki sem hallgattak. Hogy mindenki tudomást vehessen róla, nyíltan tiltakozom az ellen a megállapítás ellen, hogy én nem voltam sohasem helyettes igazgató. Ez valótlanosság. Engem a h. polgármester csak hat héttel ezelőtt mentett fel a h. igazgatóság alól. Azt kértem mindenkitől, aki ebben a diestelen hajzában részt vesz: ki volt 1915. szept. 1-től 1918. dec. hó 18-ig a városi zeneiskola helyettes igazgatója. Ha csak egy pillanatig is más helyettesítette Simonffy Emilt, elismerem, hogy minden vád igaz, amit ellenem felhoztak.

Az igen tisztelt Szerkesztő urat kérem, hogy míg az illetékes fórumok le nem tárgyalják az ügyet — egy része a Néptanács előkerül felelősség alakjában — addig semmi irányban állást ne foglaljon.

Debrecen, 1919. márc. hó 5.

Teljes tisztelettel!

P. Nagy Zoltán.

— A székely akció művész-délutánja ma délután 5 órakor lesz a Vigszínházban. Csaknem az egész művészgardája fellép a színháznak Karinthy és Emőd Tamás egyfelvonásos színműveiben, külön magánszámokkal is szerepelnek Honthy Hanna, Görög Olga, Bihary Ákos, Szántó Gáspár és Kálmán Imre. A befolyó egész jövedelem az Erdély védelmére indul katonáink segélyezésére fordítatik. Jegyek a Vigszínház pénztárában kaphatók.

— Előadás a perrendtartásról. Az ügyvédi kamarában tegnap Markovits Elemér dr. ügyvéd a törvényismertető előadások sorozatában a polgári perrendtartás felülvizsgálati részét ismertette. A kitűnő előadó a főleg megszokot alapoossággal s jogászai elmével fejtegette a felülvizsgálati eljárást. Az előadást sokan hallgatták végig. — Március 8-án szombaton délután 6 órakor Kuthi Sándor dr. ügyvéd tart előadást a Forgalomkorlátozó háborus rendeletekről, különösen az ingatlan forgalomról szóló intézkedésről.

A husz milliós olajpanama. Budapesti tudósítónk táviratozza: A rendőrség folytatja a nyomozást a husz milliós olajpanama ügyében. A nyomozás most főleg annak megállapítására irányul, hogy az újabb árdrágítási törvény megjelenése óta követtek-e el árdrágítási visszaéléseket.

Sztrájk a Bosznay-cégnél. A kereskedelmi alkalmazottak szakszervezete közli velünk: A kereskedők és alkalmazottak között még múlt év decemberében kollektív szerződés jött létre, mely a munka és fizetési viszonyokat szabályozza. Ezt a megállapodást a Bosznay-cég többszöri figyelmeztetés dacára nem respektálta, sőt a szerződés szervezetekről is lekicsinylőleg nyilatkozott. Az alkalmazottak kiváságára ma délelőtt megjelent az üzletben a szakszervezet elnöksége és a fizetések rendezésére szólította fel a cég főnökét, ki azonban szóba sem akart állni az alkalmazottak érdekében fellépő szakszervezeti megbízottakkal és a kiváságokat vizsgálta. Délelőtt pontban 10 órakor az egész személyzet kivonult az üzletből és nem is megy vissza míg összes követeléseit nem teljesítik. A szakszervezet pedig bojkot alá helyezte a céget, melynek ügyét a munkás-tanács elé viszik.

A leszerelt altisztek vezetői fogva maradnak. Mint jelentettük, a budapesti rendőrség letartóztatta a leszerelt altisztek mozgalmának hat vezetőjét. Mann vizsgálóbíró elrendelte a letartóztatottak szabadonbocsátását, azonban az ügyészség felfolyamodást jelentett be a végzés ellen. Mint budapesti tudósítónk táviratozza, a vádtanács ma foglalkozott a felfolyamodással és miután a lázadásra való szövetkezés büntetnének gyanuját állapította meg, elrendelte a leszerelt altisztek vezetőinek további fogvatartását. A terheltek felfolyamodtak az ítélőtáblához a vádtanács végzése ellen.

Erdélyért Erdély s vele az alföldi magyarság védelmére indult katonáknak, hozzátartozóiknak, valamint a megszállott területekről Debrecenbe menekültek fölségítésére újabbann adakoztak: Sándor Jakabné télepfelügyelő 50 kor, dr. Kerekes Lipót orvos 8, a Debreceni Kereskedelmi Akadémia tanári kara 60, Polacsek Ferenc 20, dr. Sinka Sándor 20, a Debreceni Kath. Leányklub 500, jelvény-szalagokból Rónay István százados ur utján 67, Hajzer Imre katonai gyűjtőívén: Mihalovics Jenő 40, özv. Tóby Elekné 10, Benedek Albert 10, dr. Leitner Adolfné 10, Fürst Ödön 30, Faber Kálmánné 10, Steiner Mihályné 10, Békés Gyula 20, Öhlbaum Jenő 10, Olvashatatlan 10, Nemes Károlyné 10, Jakobovics Henrikné 10, Bányász 10, Varga Sára 10, Sipos Imre 30, Klein Jánosné 10, Tóby Józsefné 10, özv. Szilágyi Sámuelné 10 és 115 K kisebb adomány. Péterffy Béláné főhadnagyné urnó gyűjtőívén: Péterffy Lacika 20, K. R. 20, N. N. 10, Göry 20, Olvashatatlan 10, Olvashatatlan 10, N. N. 10, N. N. 10, Olvashatatlan 10, Olvashatatlan 10, Olvashatatlan 10, Weidner főhadnagy 10, N. N. 20, N. N. 10, N. N. 10, N. N. 10, N. N. 10, Bermann N. 10, dr. Dabdebó 10, Kabdebó Gergely 10, Bucher Zoltán százados 20, Hepke Oszkár főhadnagy 20, X. X. 10, B. M. 10, S. L. 10, Cs. F. Z. 10, Irsay József főpincér 20, Petrovics Pál főhadnagy 20, és 16 K kisebb adomány. Sepsy Pálné urnó gyűjtőívén: dr. Lóky Béla 10, a Svetits-intézeti polgári leányiskola IV. b) osztálya 61 K, a román kath. elemi tanítónképző II-dik osztálya 23, Nagy Sándor 10, Grigásy Béla 20, Zicher Jenő 20, Merky Lajos 10 és Sepsy Pálné urnótól külön szalagok eladásából 64 K. Az eddigi gyűjtés összege 40,422 K 62 f. A fenti adományokért egy a lelkes gyűjtőknek, mint a nemes szívű adakozóknak hálás köszönetét nyilvánítja az Erdélyi bizottságok és Nőegyletek elnöksége és kér mindenkit, hogy az Erdélyi akció törekvéseiben támogatni s adományait Katonai Állomásparancsnoksághoz (Szent Anna-utca 1. sz. emelet) eljuttatni szíveskedjenek.

Egy volt osztrák miniszterelnök halála. Bécsből táviratozzák, hogy Körber Ernő dr. volt osztrák miniszterelnök és közös pénzügyminiszter ma 69 éves korában spanyol náthában badeni nyaralójában elhunyt.

A Times új főszerkesztője. Londonból táviratozzák, hogy Geoffrey Davison, a Times főszerkesztője, lemondott állásáról. A lap új főszerkesztője a Times külpolitikai rovatának eddigi híres vezetője, Steed lett, aki sokáig volt lapjának bécsi levelezője s ebben a minőségében gyakran látogatott el Budapestre, ahol alaposan tanulmányozta a magyar viszonyokat.

Szász Zoltán: A szerelem című szenzációs mű 3-ik új kiadása megjelent, ára 10 K, és 10 százalék felár. Kapható Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai r. t. könyvkereskedésében.

Ma lesz a cigánybál. A leszerelt cigány zenésziújak nagyszabású táncmulatsága ma este lesz az Arany Bika dísztermében. A táncot a délután 5 órakor kezdődő elsőrangú kabar-előadás előzi meg a következő műsorral: 1. Nyitány. Előadja a zenekar. — 2. Bevezető conferance. Tartja: Márkus Károly. — 3. Oláh Béla cselló szólója, cimbalmon kíséri Buga Lajos. 4. Márkus Károly magánszáma. — 5. Bányász István seriuze dalai. — 6. Liszt Nindine magánszáma. — 7. Bányász-Márkus-Rolkó tánc-triója. — 8. Burger Erzsike műdalaival.

9. Ifj. Kiss Béla szóló száma. 10. Végjelent, játék egy felvonásban. Irta: ifj. dr. Radó Antal. Személyek: Színész — Márkus Károly. Író — Bányász István. — A páholy-jegyek már teljesen elfogytak, a pénztárnál már csak személyjegyeket lehet mérsékelt számban váltani.

Stabil gőz gép kezelői tanfolyam a debreceni fémipari szakiskolán. Március hó 10-én este 6 órakor nyílik meg a szakiskolán a stabilgőz gép kezelői képezítő esti továbbképző tanfolyam. Ezen tanfolyamra csakis oly egyének vétetnek fel, kik vagy a stabilgőzkazán kezelői tanfolyamot már elvégezték s vizsga útján a képezítő bizonyítványt elnyerték vagy pedig megfelelő gyakorlat után az erre szervezett bizottság előtt vizsgálati bizonyítványt szereztek. Azok is beiratkozhatnak, kik lokomobil gőz gépezetű képezítéssel rendelkeznek. A tanfolyam tíz hétig tart és pedig hétfőn, csütörtökön és szombaton este 6—9-ig. Az iskola igazgató-sága.

Szépség és szerelem. Nyílt egynejtűség és titkos többnejtűség. Zsidók és keresztények keresztelkedése a művészvilágban és az arisztokráciában és az ezzel összefüggő problémákról beszél Szász Zoltán író márc. 12-én, szerdán este fél hét órakor a Bika dísztermében. Az érdeklésítő szabad előadás címe: „A párválasztás törvényei.” Jegyek 3 K-tól feljebb a Színházi Figaró szalonjában s a Bika portásánál válthatók.

SZENZÁCIÓS UJDONSÁG

KIVÁLÓ POÉTÁNK ÉS IRÓNK

OLÁH GÁBORNAK

LEGUJABB KÖNYVE

FORRADALMI VERSEK

MOST JELENT MEG

Ara rendkívül olcsó is, csak 3 korona és 10% felár. — Oláh Gábor remek, magyar stílusú, verseinek magyar temperamentumu izzó hangját, gyönyörű nyelvezetét ismeri ma már minden könyvet olvasó ember.

! Ezen könyvet mindenkinek meg kell venni s elolvasni !

Kapható:

Hegedüs és Sándor
irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében Piac-u. 34.

SZÍNHÁZ

MŰSOR

Csokonai-színház

CSÜTÖRTÖK: **Besület**, színmű. A) bérlet. PÉNTEK: **Besület**, Bérletszínét. Munkás-előadás.

SZOMBAT: Délután: **Hóhéherke és a hét törpe**. Este: **A besület**. B) bérlet.

VASÁRNAP: Délután: **Koldusdiák**, operett. Este: **Gécák**, operett.

Vigszínház

CSÜTÖRTÖK: **Csárdáskirályné**, Berczelly Magda felléptével.

SZOMBAT: Délután **Kóristalány**, operett. Este: **Gécák**, operett.

VASÁRNAP: Délután: **A remény**, szociális dráma. — Este: **Othello**, tragédia.

A színházi iroda hírei. A Csokonai-színházban ma A) bérletben a Besület színmű kerül színre. Sudermann e hatalmas művében László Gyula egyik legbravúrosabb szerepét játsza el. — **Csárdáskirályné.** Berczelly Magda felléptével a Vigszínházban a Csárdáskirályné kerül színre. Az előadás kivételesen 7 órakor kezdődik. Délután ugyanis 5 órai kezdettel a Székely-akció művész-délutánja lesz. — **Férfi és feleség.** Lakatos László szellemes komédiája, a Férfi és feleség foglalkoztatja most a vígjátéki ensemblét, a főbb szerepeket Bihary Ákos, László Gyula, Verő Márta, Oláh és Kiss Ferenc játsszák. — **Szombati előadások.** Szombaton a Csokonai-színházban délután Gárdonyi Géza vígjátéka a Bor, este B) bérletben a Besület színmű. — A Vigszínházban délután a Kóristalány, este a Gécák operett kerül színre.

Varga Gyula kitünő hangszer imitátort nagy tetszéssel fogadta az Uránia közönsége. Előadásai meglepőek. Ne mulassza el senki ezen egyedül álló előadásokat. Ma bucsuzik a művész az Uránia közönségétől. A két háromfelvonásos vígjátékon „A fejedelmi nap” és az „Ezresbankó” nagyon jól mulatott a közönség. Jegyelővétel.

Modern kabaré az Apollóban. Ma búcsuzik a debreceni közönségtől Ballay Béla társulata kiváló műsorral. Ella Fröhlich tánc-kreációival, Szentgyörgyi Zsazsa kedves előadásával, Cserei Jozefine szép német daljával sok tapsot arattak. Ballay Béla kitűnő táncos és komikus. Jegyelővétel.

A **bálvány** című különleges filmatrakkció nagy sikert aratott az Arany Bika moziban. Ma utoljára kerül műsorra.

A **halál rokona** kalandordráma 5 felvonásban, közkívánatra péntek, szombat és vasárnap az Uranusban.

Könyvtárakat és egyes könyveket legmagasabb árban vásárol

ACZÉL HENRIK

modern antikvárium
Első Takarékpalota.

Kívánatra házhoz megyek megtekinteni.

Telefon 575.

Szenteljünk naponként 15 percet egészségünknek! Az én módszerem!

Irta: **Müller I. P.** Eddig 25,000 példány fogyott el belőle. Ára 5 K és 10 százalék felár.

Fontos minden szülőnek!

A gyermek természetes élet és gyógy módja.

Irta: **Dr. Bucsányi Gyula.** Ára 16 K és 10 százalék felár. Kapható:

Hegedüs és Sándor

irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében, Piac-utca 34. sz.

Eladó barakok.

Felhívtnak az építő iparosok, hogy a nagyérdemű építő közönség, hogy a Margit-fürdő telepen lévő összes fából és téglából épült barakok eladtnak. Érdeklődni lehet a helyszínen.

Könyvek a szocializmusról.

DUCHEIM, a szociológia módszere . . . . . ára K 7.—
KOVÁCS GÁBOR, a szocializmus . . . . . " " 5.—
BEBEL: A nő és a szocializmus . . . . . " " 12.—

KAPHATÓ:

Hegedüs és Sándor
irodalmi és nyomdai részvénytársaságnál.

Teljes gyakorlattal bíró
ügyvédjelöltet keresek
azonnali belépésre

:: vidéki ügyvédi irod. mba. ::
Fizetés megállapodás szerint Cím a kiadóhivatalban.

Debreczen város lakáshivatalától

1561. I. ki. szám.

1919.

Hirdetmény.

A városi tanácsnak 5387/1919. sz. a kelt megbízása folytán Debreczen város Lakáshivatala kötelezően elrendeli mindazon lakások, épületek, vagy bárminő rendeltetéssel épült helyiségek bejelentését, amelyek jelenlegi állapotukban lakás céljára nem alkalmasak ugyan, de átalakítási, vagy javítási munkálatokkal lakás céljára alkalmassá tehetőek.

A bejelentésre elsősorban a háztulajdonos, illetőleg az átalakítandó épületrészel hasznélvezeti jog, bérleti jog, vagy más címen rendelkező van kötelezve, de mindenki, aki ilyen helyiségről tudomással bír, köteles azt a megkívánt adatok közlésével a hatóság tudomására hozni.

A bejelentéseket közvetlenül a városi mérnöki hivatalnak Kossuth-u. 20. sz. 3., bejárás III. em. 106/a alatti helyiségében d. e. 11—2 óra közti időben **1. é. március hó 15. napjáig** bezárólag kell megtenni. Az átalakítási, illetve javítási terveket a mérnöki hivatal díjtalanul fogja elkészíteni a munkálatok költsége pedig szükség esetében teljes egészében is a lakásszükség enyhítésére rendelkezésre álló alappól fog fedezetet nyerni.

Aki a rendelkezése alatt álló és fenti ismérvek alá eső helyiség bejelentését elmulasztja, kihágást követ el, melynek büntetése a 4180/1917. M. E. sz. r. 41. §-a alapján hat hónapig terjedhető elzárás és 2000 K-ig terjedhető pénzbüntetés.

Debreczen, 1919. évi március hó 4.

A városi Tanács megbízásából

Biró Jenő,

a lakáshivatal h. elnöke.

VISZKETEGSÉGET, SÖMÖRT, RÜNT

a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Fiesch-féle eredeti, törvényesen védett, **„SKAROFORM-KENŐCS”**. Nincs szaga nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet Dr. Fiesch-féle kérjünk. Próbátégely K 4.—, nagy tégely K 6.—, családi tégely K 15.—. Debreczen és vidéke részére főraktár Reichard Sándor Gyógyszertár Árpád-tér 1. és Grosz Nagy Ferenc Arany Egyszaru Gyógyszertára Vátnél a „SKAROFORM” védjegyre ügyeljünk.

Croker
világhírű regényei

9 koronás kiadásokban.

A bűnbak	K 9.—
Az erdő gyermekei	" 9.—
A milliomas	" 9.—
Az 5 családja	" 9.—
A falu szépe	" 9.—
A szép Neville kisasszony	" 9.—
Ahol a boldogság terem	" 5.—
Jasra gyöngyök	" 9.—
Családi hasonlatosság	" 9.—
Spanyol nyakék	" 9.—
Asszony-e vagy leány	" 9.—
Barrington Diana	" 9.—
Női diplomata	" 9.—

és 10% felár. A 13 kötet ára egy erre megvéve K 124.30 helyett K 120.—

Kapható:

Hegedüs és Sándor rt.
könyvesboltjában.

Apróhirdetések.

Aranyat-erzéstől.

ori liantok, barna frézáló a o le élet (há o ón-ák) és egyéb tá gyaat a legmagasabb arany vesek. — **Me bivasra** a szakhoz is elvezet. Steine M hály Szechenyi-u. 19. sz. m.

Elvállalok

vöröszőlő központi főzdek és pálinka-és őstök készítését Mendlov ts szeszgyár berendezési vállalata Nyirbátor.

Gummi-bélyegzőt

pecsétnyomót és mindentéle vésést fémbe készít

PAULÓ vésnök

Batthyányi-utca 22. szám Gummi-bélyegzőt 24 óra alatt készletek.

National

kasszákát legjobban javít Keszler, első debrecen műszerész, Szechenyi-utca 1.

Eladó

31 db Debre zeni Iparbank és 9 db Debre ceni Első Takarékpénztár 1 részvé y. Cím a kiadóhivatalban.

Arany

örölt aranya. ezüstje, ékzere, vagy zálgöyve v n eladó hívja meg Kramert, Arany Bika-bé ház 3.

BÁMULATOS
hatású arczépitő szor a

FAY-CREM

Gyorsan és biztosan eltávolít szepit, májfoltot, pattanást, ránczot stb. — Egy tégely ára 3 korona. — Kapható:

GRÓSZ NAGY FERENC
gyógyszerésznél DEBRECZEN, Arany Egyszaru Gyógyszertár. (Szinház mellett.)

Eladó

Varga-kert, Keleti-sor 7. sz. alatt, a Salétromos kaszárnya mellett lévő 1 hold telek amelyen 80 méter hosszú, deszkából épített barakk van. Az egész telek 3 méter magas deszkakerítéssel van körül véve. Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankjánál, Kossuth-u. 17.

KIFUTÓ FIU

FELVÉTELIK

A KIADÓ-

HIVATALBAN

Arlejtési hirdetmény.

Debreczen város közönsége a városi épületeknek 1919., 1920., 1921. evekben való fentartásához a kőműves, cserép, palafedő és ácsmunkának, továbbá előforduló bontás, kőműves munkáknak biztosítására ajánlati versenyt hirdet.

A pályázatban részt vehet minden helybeli képesített iparos.

Pályázni lehet a kiirt épületek fentartási munkáira épületenkint külön-külön, vagy egyes vállalkozó által meghatározandó épület csoportokra vagy az összes épületekre együtt is. Minden ajánlattevő köteles azonban a II. ajánlati egységáruk minden tétére ajánlatot tenni.

Ajánlat csakis a város által kiadott „I. Kimutatás”; és „II. Ajánlat egységárukra” és ajánlati úrlapokon tétel. Ezen úrlapok, valamint a vállalati feltételek a városi mérnöki hivatalban (Rendőrségi palota III-ik lépcső, III. emelet 106. sz.) a hivatalos órák alatt 10 koronáért megszerezhetők.

Felvilágosítást a mérnöki hivatal ad. Az ajánlatba hozandó átalány és egységáruk tisztán, olvashatóan irandók ki.

Az ajánlatok lepecsételt borítékban ajánlat a városi épületek fentartási munkájára telirással ellátva Debreczen város polgármesteri hivatalában **1919. évi március 21 déli 10 óráig** adhatók be s ugyanaz nap d. e. fél 11 órakor nyilvánosan bontatnak fel.

Később érkezett vagy a feltételeknek és ezen hirdetménynek meg nem felelő, — távirati és utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ajánlattevők kötelesek az ajánlati összeg 2%-ának megfelelő bántópenzt f. évi március 20. d. e. 12 óráig a város házipénztárába letenni s erről szóló elismervényt az ajánlathoz csatolni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig maradnak kötelezettségben.

A város fentartja magának azon jogot, hogy az ajánlatok közt szabadon választ-hasson, vagy azok mellőzésével a munkálatokat más uton biztosíthassa.

Kelt Debreczen város tanácsának 1919. évi február hó 27-én tartott üléséből.

Városi Tanács.